

**Utredning avseende verksamheten
Kontrapunkts medverkan i IOP värmestuga
2019-2020, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen**

Datum: 2020-02-27
Ansvarig: Jonas Magnusson
Förvaltning: Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Anklagelserna	3
3. Arbetsmarknads- och socialnämndens samarbete med verksamheten	
Kontrapunkt	4
Kontrapunkts roll i värmestugorna	4
3. Utredningens syfte och avgränsning	5
4. Utredningens utgångspunkter	5
Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor (STK-2018-74)	5
Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (ASN-2019-14616-6).....	6
Tillvägagångssätt.....	6
5. Utredningens resultat	8
Kontrapunkts organisation	8
Samarbetet i det idéburna offentliga partnerskapet	9
Värdegrund.....	9
Öppenhet och frivillighet i Kontrakulturs volontärarbete	9
Kontrapunkts inställning till skenäktenskap	10
6. Förvaltningens bedömning	11
Kontrapunkts organisation	11
Samarbetet i det idéburna offentliga partnerskapet	11
Kontrapunkts värdegrund.....	12
Öppenhet och frivillighet i Kontrakulturs volontärarbete.....	12
Kontrapunkts inställning till skenäktenskap	13
7. Förvaltningens förslag avseende fortsatt samarbete	14
Avgränsningar	14
Åtgärdsförslag	14

1. Bakgrund

Kontrapunkt har funnits sedan år 2009 och är ett kulturhus, socialt center och en mötesplats som enligt sin facebook-sida arbetar för rättvisa, solidaritet och gräsrotsdemokrati. Det är den ideella föreningen Kontrakultur som driver Kontrapunkt men det finns även andra grupper, föreningar och kooperativ som är med och driver Kontrapunkt eller som samarbetar kring olika insatser och aktiviteter.

Föreningen Kontrakultur har sedan 2012 fått årliga verksamhetsstöd från kulturnämnden i Malmö stad för så kallade kreativa verkstäder som har omfattat bland annat snickeri, måleri samt dans- och teatterum. Den 29 januari 2020 beslutade kulturnämnden att Kontrakultur ska återbetala ett verksamhetsstöd på 327 000 kr avseende verksamhetsåret 2019 (KN-2019-5531). Kontrakultur har även mottagit stöd från ABF Malmö för studiecirkelverksamhet. Verksamheten Kontrapunkt har under vintern 2019 och 2020 samarbetat med arbetsmarknads- och socialnämnden inom ramen för ett idéburet offentligt partnerskap där Kontrapunkt enligt överenskommelsen har stått för matleveranser, ansvarat för volontärrekrytering och introduktion samt varit medlem i partnerskapets styrgrupp.

Under januari år 2020 publicerade Sydsvenskan och SVT Nyheter ett antal artiklar där före detta medlemmar anklagar Kontrapunkt för att ha arrangerat skenåktenskap, utnyttjat medlemmars arbetsinsatser, fuskat med beviljat bidrag samt vara toppstyrd. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har med anledning av anklagelserna gjort en utredning av huruvida det föreligger omständigheter som kan leda till att samarbetet med verksamheten Kontrapunkt inom ramen för det idéburna offentliga partnerskapet bör pausas eller avslutas.

2. Anklagelserna

- Sydsvenskan 14 januari 2020: ”Forna medlemmar: Kontrapunkt fixade skenåktenskap och fuskade med pengar”
<https://www.sydsvenskan.se/2020-01-14/forna-medlemmar-kontrapunkt-fixade-skenaktenskap-och-fuskade/>
- SVT Nyheter 21 januari 2020: ”Föreningen Kontrapunkt anklagas för skenåktenskap”
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/kontrapunkt-beskylls-for-att-arrangera-skenaktenskap>
- SVT Nyheter 21 januari 2020: ”Föreningen erkänner – Vi gick för långt”
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/foreningen-erkanner-vi-gick-for-langt>

- SVT Nyheter 30 januari 2020: ”Kontrapunkts skenäktenskap – ’Sara’ ville ställa upp som brud”
- SVT Nyheter 31 januari 2020: ”Det är en sekt. – Före detta medlemmar beskriver Kontrapunkt”
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/kontrapunkt-beskrivs-som-en-sekt-av-foredessa-medlemmar>

3. Arbetsmarknads- och socialnämndens samarbete med verksamheten Kontrapunkt

Arbetsmarknads- och socialnämnden fattade den 30 oktober 2019 beslut om att ingå i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) tillsammans med ett antal idéburna organisationer (ASN-2019-14616). Partnerskapet rör driften av två nattöppna värmestugor mellan 1 december 2019 och 15 april 2020. Den ena värmestugan vänder sig till personer mellan 18 och 25 år (*Värmestuga unga*) och den andra vänder sig till personer över 25 år (*Värmestuga vuxna*). Fryshuset i Malmö ansvarar för *Värmestuga unga* och Skåne Stadsmission ansvarar för *Värmestuga vuxna*. Driften sker i samverkan med flera idéburna parter.

Arbetsmarknads- och socialnämnden finansierar enligt överenskommelsen kostnader för personal, lokalhyra, mat samt vissa förbrukningsvaror och vissa övriga driftskostnader. Kostnaden utgör enligt överenskommelsen ett maxbelopp på 2 590 000 kr (*Värmestuga vuxna*) respektive 2 335 000 kr (*Värmestuga unga*) för perioden 1 december 2019 till och med den 15 april 2020. Dialog och förhandling kring förlängning ska enligt överenskommelsen ske under våren 2020.

Kontrapunkts roll i värmestugorna

Verksamheten Kontrapunkt är en av de samverkande parterna i arbetet med *Värmestuga vuxna* som Stiftelsen Skåne Stadsmission ansvarar för. Övriga aktörer är Malmökyrkan av Svenska Röda korset och Svenska Kyrkan i Malmö. Kontrapunkt har enligt överenskommelsen ansvar för:

- Alla matleveranser till *Värmestuga vuxna* samt bistå med råvaror till *Värmestuga unga*.
- Introduktion, säkerhet och bemötande samt volontärrekrytering.
- Medlem i styrgrupp.

Värmestugans besökare får även ta del av de samverkande organisationernas övriga verksamheter, däribland Kontrapunkts verksamheter.

I de idéburna aktörernas interna samarbetsavtal finns en mer detaljerad beskrivning av Kontrapunkts ansvar. Där framgår att Kontrapunkt ska:

- Utse en övergripande ansvarig kontaktperson för Kontrapunkt
- Medverka med utbildande insatser vid utbildningstillfällen för platsansvariga
- Tillhandahålla mat för 90 portioner per natt - bestående av tillagad mat
- Transportera mat till värmestugan för att det ska finnas på plats till Folkkökets serveringstid
- Tillhandahålla frukt, bröd och fikabröd utöver servering av tillagad mat
- Rekrytera volontärer till mattransporterna
- Sprida information om Värmestugan och volontärsbehov för andra pass via egna kanaler
- Ansvara för att ta fram grafisk profil och hemsida för båda värmestugorna som ett gemensamt projekt
- Delta aktivt i en kommunikationsgrupp för värmestugan
- Som medlem i styrgruppen delta i styrgruppsmöten en gång per vecka, under hela värmestugaperioden

3. Utredningens syfte och avgränsning

Syftet med arbetsmarknads- och socialförvaltningens utredning har syftat till att undersöka om det med anledning av anklagelserna föreligger omständigheter som kan leda till att samarbetet som nämnden har med verksamheten Kontrapunkt genom det idéburna offentliga partnerskapet ska fortsätta, pausas eller avslutas.

Utredningen har inte undersökt frågor som rör det verksamhetsstöd som Kontrakultur har beviljats från kulturnämnden i Malmö stad. Utredningen har inte heller berört huruvida Kontrakultur skulle ha brutit mot de riktlinjer som ABF Malmö har för sitt stöd till studieverksamhet. Inte heller har utredningen undersökt om huruvida brott har begåtts inom ramen för Kontrapunkts verksamhet.

4. Utredningens utgångspunkter

Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor (STK-2018-74)

Malmö stads regler och riktlinjer för stadens stöd till idéburen sektor syftar till att verksamheter som söker stöd från Malmö stad ska bemötas likvärdigt oavsett vilken nämnd de söker bidrag eller annat stöd från. Riktlinjerna syftar också till att säkerställa att den verksamhet som får stöd uppfyller ett antal

krav. Enligt riktlinjerna ska idéburna organisationer som mottar bidrag eller annat stöd från staden bland annat:

- Ha stadgar antagna på årsmöte, fungera enligt demokratiska principer och vara icke vinstdriven.
- I sin verksamhet följa gällande lagstiftning.

Riktlinjerna fastställer att det är verksamhetens stadgeenligt valda styrelse som ansvarar för ansökningar och redovisning till Malmö stad. Malmö stad kan enligt riktlinjerna hålla inne, stoppa eller kräva tillbaka beviljat bidrag om:

- Verksamheten inte följer stadens regler och riktlinjer eller om staden har en pågående utredning om huruvida verksamheten lever upp till riktlinjerna.
- Verksamheten står i skuld till Malmö stad.

Om det föreligger omständigheter som kan leda till att bidrag eller annat stöd hålls inne, stoppas eller återkrävas ska Malmö stad ge utrymme för dialog med aktuell verksamhet. Den berörda nämnden ska enligt riktlinjerna undersöka informationens relevans och sanningshalt. Vid en granskning ska organisationen ställa handlingar till förfogande, i den mån enskild medlems åsiktsskydd inte därigenom kränks. Vid granskning har organisationen enligt riktlinjerna en månad på sig att inkomma med efterfrågad handling.

Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (ASN-2019-14616-6)

I överenskommelsen om idéburet offentligt partnerskap avseende värmestugorna formuleras villkor och ramar för partnerskapet.

Överenskommelsen fastslår bland annat:

- Det offentliga stöd som möjliggör partnerskapet utgår ifrån Malmö stads regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor. Parterna i överenskommelsen förbinder sig att följa riktlinjerna.
- Ändringar i överenskommelsen ska vara skriftliga och godkännas av alla parter för att vara giltiga.
- Om betydande avvikelser från verksamhetsplan och budget sker ska parterna innan förändringarna genomförs föra en dialog och godkänna förändringarna.
- Partnerskapet ska bygga på respekt för varandras olika förtusättningar, öppenhet och dialog som karaktäriseras av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse. Även långsiktighet, transparens och acceptans för kritik är centrala i värdegrunden som överenskommelsen vilar på.

Tillvägagångssätt

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens utredning har bestått av ett möte med representanter från Kontrapunkt den 23 januari 2020 samt ett antal

skriftliga underlag som förvaltningen har efterfrågat rörande den ideella föreningen Kontrakultur och den ekonomiska föreningen Kontrakompaniet.

Förvaltningen har efterfrågat följande underlag:

- Beslutade stadgar för respektive förening
- Protokoll från konstituerande styrelsemöte i respektive förening samt redogörelse över vilka förtroendeposter som finns i Kontrakultur utöver styrelsen samt protokoll från när dessa valdes
- Förteckning över eventuella anställda i respektive förening
- Exempel på Kontrakulturs engagemangsöverenskommelse och riktlinjer
- Beskrivning av vilka insatser eller verksamheter kopplat till värmestugorna som Kontrakultur respektive Kontrakompaniet har bedrivit
- Protokoll från samverkansmöte där beslut togs om att enbart Kontrakompaniet ska vara part i arbetet med värmestugorna
- Beskrivning av vilka åtgärder som har genomförts med syfte att säkerställa frivilligheten i medlemmarnas engagemang
- Beskrivning av Kontrapunkts asylstödsrådgivning samt den situation som anklagelserna om skenäktenskap syftar på
- Det interna samarbetsavtal som de idéburna organisationerna har i förhållande till IOP-samarbetet

Kontrakultur och Kontrakompaniet har skickat in samtliga efterfrågade handlingar förutom:

- En redogörelse över vilka förtroendeposter som finns i Kontrakultur utöver styrelsen samt protokoll från när dessa valdes
- Exempel på Kontrakulturs engagemangsöverenskommelse och riktlinjer.

Förvaltningen har förutom ovanstående underlag begärt in de fakturor som avser matleveransen och som Skåne Stadsmission har tagit emot från Kontrakompaniet. Förvaltningen har även gått igenom inlägg som verksamheten Kontrapunkt har gjort på sin facebook-sida och hemsida. Förvaltningen har därutöver mottagit uppgifter från privatpersoner som på eget initiativ har kontaktat förvaltningen med information.

Förvaltningens möte med Kontrapunkt syftade till att ställa inledande frågor och ge utrymme för Kontrapunkt att ge sin bild av situationen. Mötet syftade även till att informera om utredningens tillvägagångssätt samt ge möjlighet för Kontrapunkt att ställa frågor till förvaltningen.

5. Utredningens resultat

Kontrapunkts organisation

Sydsvenskan och SVT Nyheter använder namnet ”Kontrapunkt” i rapporteringen. Verksamheten har en facebook-sida där en stor del information och kommunikation sker och som går under namnet Kontrapunkt. I samtal med representanter från verksamheten Kontrapunkt framkommer dock att Kontrapunkts organisation består av flera olika delar:

Kontrapunkt

- Kontrapunkt utgör en mötesplats och den fysiska platsen för den verksamhet som Kontrakultur och Kontrakompaniet bedriver.

Den Ideella föreningen Kontrakultur (org. nummer: 802432–6194)

- Samordnar och ansvarar för verksamhetens ideella arbete. Har enligt stadgarna som ändamål att arbeta för ökad demokrati genom att använda kulturen som redskap att inspirera, engagera och bygga demokratiska och kulturella alternativ. Som en del av detta ska Kontrakultur bygga upp och driva ett kulturhus och socialt center som ska fungera som mötesplats och plattform för befintliga kulturaktörer och gräsrotsrörelser.
- Representanter för Kontrapunkt uppger att det finns ett antal personer som har anställning i föreningen som sköter viss samordning och administration. Förtroendeposter väljs på föreningens årsmöte. Förutom styrelseposter har förvaltningen inte fått ta del av vilka övriga förtroendeposter det rör sig om.
- Kontrapunkt uppger att Kontrakultur praktiserar en modell där varje engagerad medlem bidrar med det som hen önskar i form av tid, pengar eller andra resurser. Den medlem som är i behov av resurser kan ta del av dessa i verksamheten. Resursdelningen mellan medlemmar sker enligt Kontrapunkt utifrån varje medlems unika behov.
- Alla aktiva medlemmar ska enligt stadgarna underteckna en engagemangsoverenskommelse och har rätt till förmåner som föreningen varje år fastställer i sina riktlinjer. Förvaltningen har inte mottagit dessa underlag.

Den ekonomiska föreningen Kontrakompaniet (org. nummer: 769635–9566)

- Har enligt stadgarna som ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att tillhandahålla utrustning, lager och utrymme för kulturproduktion, kreativt utövande samt för mötesplats- och kontorsverksamhet. Föreningen ska även bedriva cateringverksamhet.
- Kontrapunkt uppger att Kontrakompaniet inte har några anställda.

Förutom dessa finns enligt representanter för Kontrapunkt ett antal kooperativ och vänföreningar som är med och driver Kontrapunkt eller samarbetar kring olika insatser och aktiviteter.

Samarbetet i det idéburna offentliga partnerskapet

De två idéburna aktörer som enligt överenskommelsen är ansvariga för värmestugorna är Stiftelsen Skåne Stadsmission och Fryshuset i Malmö. Kontrapunkts roll är enligt överenskommelsen som samverkande aktör. Partnerskapets arbete har enligt överenskommelsen följts upp av en styrgrupp där företrädare för samtliga parter har deltagit. Styrgruppen har träffats en gång varannan vecka. Förutom denna styrgrupp har de idéburna parterna haft en styrgrupp som har träffats varje vecka.

I överenskommelsen används namnet ”Kontrapunkt” men representanter för Kontrapunkt uppger att det är den ekonomiska föreningen Kontrakompaniet som är den juridiska parten i samarbetet. Kontrapunkt uppger vidare att pengarna till värmestugorna inledningsvis administrerades via den ideella föreningen Kontrakultur men vid ett samverkansmöte mellan de idéburna parterna den 20 december 2019 togs beslut om att Kontrakultur inte längre skulle vara en del av avtalet eftersom ”*vi inte längre samlar in pengar via deras konto*” (utdrag ur mötesprotokoll 2019-12-20). Kontrapunkt uppger att mat- och cateringverksamheten organisatoriskt har funnits hos den ekonomiska föreningen Kontrakompaniet under hela partnerskapets period vilket bekräftas i det interna samarbetsavtal som finns mellan de idéburna parterna. Det interna avtalet som förvaltningen har tagit del av är från 6 februari 2020 och gäller retroaktivt från den 1 november 2019 till och med den 30 april 2020. Avtalet är inte undertecknat.

Förvaltningen har efterfrågat information om hur beslutet att Kontrakultur inte längre ska delta i överenskommelsen om IOP har kommunicerats till övriga parter. Representanter från Kontrakompaniet uppger att kommunikation med övriga parter endast har handlat om huruvida de ska ha någon annan roll utöver tillhandahållandet av mat men eftersom så inte har varit fallet menar Kontrakompaniet att någon annan kommunikation inte har varit nödvändig.

Värdegrund

Utifrån att före detta medlemmar har anklagat Kontrapunkt för att ha utnyttjat medlemmars volontära insatser och för att ha arrangerat skenäktenskap har förvaltningen efterfrågat Kontrapunkts inställning och ställningstagande.

Öppenhet och frivillighet i Kontrakulturs volontärarbete

Representanter för Kontrapunkt uppger att de tar avstånd från att de skulle ha använt svartarbete eller utnyttjat medlemmars volontära insatser. Kontrapunkt

uppges vidare att allt engagemang i föreningen Kontrakultur (där allt volontärarbete organisatoriskt finns) är frivilligt och kan avslutas när som helst. Medlemskapet är enligt Kontrakulturs stadgar öppet för enskilda personer som aktiva medlemmar eller som stödmedlemmar. Medlemskap är även öppet för grupper och föreningar. Aktiva medlemmar ska enligt stadgarna underteckna en så kallad engagemangsöverenskommelse. Förvaltningen har efterfrågat ett exempel på engagemangsöverenskommelsen för att ytterligare få en bild av hur volontärarbetet organiseras men Kontrakultur har valt att inte skicka in detta underlag.

I samtal med förvaltningen uppges Kontrapunkt att Kontrakultur tidigare hade en problematik kring att medlemmar kände sig pressade att arbeta frivilligt för att hjälpa föreningen och de människor som föreningen gav stöd till.

Kontrapunkt uppges vidare att det kan vara svårt att dra gränser i sammanhang där det finns en stor vilja att hjälpa människor som lever i stor utsatthet.

Företrädare för Kontrapunkt uppges att de sedan år 2018 har genomfört ett antal åtgärder i verksamheten för att säkerställa frivilligheten och öppenheten i volontärarbetet och för att förbättra arbetsmiljön för föreningens volontärer.

Kontrapunkt har presenterat följande åtgärder för förvaltningen:

- Online-schema som tidigare endast var tillgängligt för en engagemangsgrupp (som kontaktade personer med förfrågan om engagemang) är sedan 2018 tillgängligt för alla.
- Schemalagd tid där medlemmar arbetar med föreningsuppgifter.
- Uppmuntran mellan medlemmar och andra engagerade individer till vila och återhämtning.
- Stöttning kring prioritering av uppgifter och upplägg av engagemang.
- Utvärdering och uppföljning av engagerade medlemmars mående för se om det finns behov av förändringar i engagemanget.
- Regelbundna workshops och studier om gruppdynamik, gruppsykologi, organisationsutveckling och organisationskultur.
- Gemensamma utflykter och sociala aktiviteter.

Kontrapunkts inställning till skenäktenskap

Kontrapunkt uppges att Kontrakultur har en ideell asylstödsrådgivning som bedrivs på Kontrapunkt. Kontrapunkt uppges vidare att de tar avstånd från den före detta medlemmens anklagande och att de inte har arrangerat några skenäktenskap. Kontrapunkt uppges att det tillfälle som den före detta medlemmen syftar på omfattade en komplex situation där en före detta medlem levde i stor utsatthet och psykisk ohälsa och där andra medlemmar i rollen som privatpersoner gav råd, stöd och information om regler för uppehållstillstånd i Sverige inklusive skenäktenskap.

Förvaltningen efterfrågar information om hur asylstödsrådgivningen arbetar för att dra en gräns mellan att ge råd, stöd och information om regler för

uppehållstillstånd och att arrangera skenäktenskap. Kontrapunkt uppger att det alltid är den rådsökande själv som äger och tar beslut kring sin process. Vidare uppges att asylstödsrådgivningen aldrig rekommenderar vad en person ska göra, säga eller hur den ska handla. Samtidigt skriver Kontrapunkt följande på sin facebook-sida:

”Kände Kontrapunkt till att skenäktenskap planerades? Ja, absolut. Men är det fel? Människor dör i sina försök att ta sig till ett bättre liv, vi ser inget omoraliskt i att försöka hjälpa till. Så som migrationslagarna ser ut nu, ser vi det snarare som en medmänsklig skyldighet.”
(Utdrag ur inlägg 7 februari 2020)

6. Förvaltningens bedömning

Kontrapunkts organisation

I förvaltningens utredning framkommer att organisationen kring Kontrapunkt består av många delar där olika aktörer har olika funktioner. Förvaltningen menar att helhetsbilden är något svåröverskådlig. En anledning till det är att representanter för Kontrakultur och Kontrakompaniet ofta använder namnet ”Kontrapunkt”, exempelvis på verksamhetens facebook-sida, på sin hemsida och på flera ställen i de idéburna parternas interna samarbetsavtal.

En annan anledning är att det enligt Kontrakulturs senaste årsmötesprotokoll och protokoll från Kontrakompaniets föreningsstämma är samma individer som deltar i de olika sammanhangen. Förvaltningen noterar dock att styrelseposterna inte bemannas av samma individer men bedömningen är samtidigt att de två föreningarna tycks vara tätt sammankopplade. Förvaltningen har efterfrågat en redogörelse över förtroendeposter i Kontrakultur som inte är styrelsen och men Kontrakultur har valt att inte inkomma med detta underlag. Avsaknaden av underlag bidrar också till otydligheten av föreningarnas organisering samt av vilka medlemmar som representerar vad i de två föreningarna.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att den svåröverskådliga helhetsbilden bidrar till en otydlighet kring vilken förening som avses och vilka individer som representerar vad i olika sammanhang.

Samarbetet i det idéburna offentliga partnerskapet

Förvaltningen bedömer att organiseringens otydlighet i sin tur bidrar till en otydlighet i förhållande till vilken aktör som är den samverkande parten i överenskommelsen om IOP. Förvaltningen menar att risken för missuppfattningar och oklarhet hade kunnat undvikas om den samverkande föreningens namn (Kontrakompaniet) hade använts genomgående istället för namnet Kontrapunkt. I överenskommelsen om IOP används endast namnet Kontrapunkt. Endast vid ett tillfälle i de idéburna organisationernas interna samarbetsavtal förtydligas att partnerskapet avser Kontrakompaniet, detta avtal har dock inte varit färdigställt förrän den 6 februari 2020 och har inte undertecknats.

Kontrapunkt uppger till förvaltningen att mat- och cateringverksamheten organisatoriskt har funnits hos Kontrakompaniet under hela partnerskapets period. I protokoll från de idéburna parternas styrgruppsmöte den 20 december 2019 framgår att det har fattats ett beslut om att föreningen Kontrakultur inte längre ska vara en del av partnerskapet. Malmö stad deltog dock inte på detta möte vilket förvaltningen bedömer som problematiskt eftersom ändringar eller avvikelser i överenskommelsen om IOP ska föregås av dialog mellan parterna samt vara skriftlig och godkännas av alla parter. Förvaltningen bedömer att beslutet om att avlägsna en part ur samarbetet är av sådan karaktär att det borde ha tagits upp på ett gemensamt möte där alla parter deltar, bland annat eftersom Kontrakompaniet är en ekonomisk och inte en ideell förening.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att utredningen har synliggjort att organisationen kring Kontrapunkt är komplex vilket i sin tur har lett till en otydlighet för förvaltningen gällande Kontrapunkts, Kontrakompaniets och Kontrakulturs deltagande i överenskommelsen om IOP. Utredningen visar också att den samverkande, juridiska parten är en ekonomisk förening vilket inte är förenligt med Malmö stads regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor. Vidare bedömer förvaltningen att Kontrapunkt inom ramen för partnerskapet inte fullt ut har levt upp till partnerskapets värdegrund om tillit och transparens.

Kontrapunkts värdegrund

Öppenhet och frivillighet i Kontrakulturs volontärarbete

Malmö stads riktlinjer för stadens stöd till idéburen sektor fastslår att idéburna organisationer som mottar stöd från staden ska fungera enligt demokratiska principer. Förvaltningen menar att verksamheten Kontrapunkt har bedrivit ett betydande arbete för människor i utsatthet de senaste åren. Kontrapunkt uppger till förvaltningen att en del av verksamhetens utveckling har bestått av svårigheter som de har arbetat aktivt med för att hantera. Förvaltningen menar

att utmaningar är en naturlig del av verksamhetsutveckling och bedömer att de åtgärder som Kontrakultur har redogjort för är tillräckliga.

Samtidigt medför organiseringens otydlighet att det är svårt för förvaltningen att göra en bedömning av huruvida åtgärderna omfattar hela Kontrapunkts verksamhet eftersom verksamheten består av flera olika aktörer. Vidare försvåras bedömningen av att Kontrakultur har valt att inte skicka in ett antal av de underlag som förvaltningen har efterfrågat för att få en bättre bild av hur föreningen arbetar med att säkerställa volontärarbetets öppenhet och frivillighet.

Kontrapunkts inställning till skenäktenskap

Organisationer som mottar stöd från Malmö stad ska enligt riktlinjerna följa gällande lagstiftning. Enligt utlänningslagen (2005:716) 5 kap. 3a§ får uppehållstillstånd ges till en person som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges. Enligt Malmö stads regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor ska verksamheter som tar emot stöd från staden följa gällande lagstiftning. Kontrapunkt uppger att råd, stöd och information om skenäktenskap inte gavs av Kontrakulturs medlemmar i rollen som representanter för föreningen utan som privatpersoner. Samtidigt uppger Kontrakultur följande på SVT Nyheter:

”Vi har hjälpt till med stöd och rådgivning till det /.../ I vår strävan att hjälpa vår medlem att ordna det och hjälpa hans bror, så gick vi för långt. Det var långt utöver vårt ansvar och det är inget vi kommer att göra igen.” (SVT Nyheter 21 januari 2020)

Kontrapunkt uppger även på sin facebook-sida att Kontrapunkt kände till att skenäktenskap planerades och att skenäktenskap skulle kunna betraktas som en ”medmänsklig skyldighet”. Förvaltningen menar därför att det är svårt att bedöma huruvida Kontrapunkt tar avstånd från skenäktenskap eller inte samt i vilket sammanhang som stöd och rådgivning gavs.

Kontrapunkt uppger att asylstödsrådgivningen finns hos Kontrakultur och att asylstödsrådgivningen därmed inte är aktuell att diskutera i förhållande till överenskommelsen om IOP eftersom det är Kontrakompaniet som är den samverkande parten i överenskommelsen. Förvaltningen bedömer dock att de två föreningarna är tätt sammankopplade och att det därför har funnits anledning att utreda såväl Kontrakulturs som Kontrakompaniets inställning till skenäktenskap.

7. Förvaltningens förslag avseende fortsatt samarbete

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens utredning har undersökt om det föreligger omständigheter som kan leda till att samarbetet som nämnden har med Kontrapunkt inom ramen för det idéburna offentliga partnerskapet bör pausas eller avslutas. Förvaltningens samlade bedömning är att samarbetet ska pausas till dess att de åtgärder som förvaltningen föreslår är åtgärdade. Under tiden som förvaltningen har genomfört utredning har övriga idéburna organisationsiteter i överenskommelsen om IOP pausat samarbetet med Kontrakompaniet.

Avgränsningar

Åtgärderna gäller dels samarbetet som nämnden har med verksamheten Kontrapunkt genom värmestugorna och dels eventuellt kommande samarbeten om det blir aktuellt för nämnden att direkt eller indirekt utbetala pengar till verksamheten Kontrapunkt.

Åtgärderna gäller främst föreningen Kontrakultur eftersom Kontrakompaniet är en ekonomisk förening och därigenom inte kan ta emot stöd från Malmö stad enligt Malmö stads riktlinjer för stöd till idéburen sektor.

Åtgärdsförslag

I åtgärdsförslagen har förvaltningen tagit hänsyn till att kulturnämnden har fattat ett beslut om att Kontrakultur ska återbetala ett verksamhetsstöd på 327 000 kr avseende verksamhetsåret 2019 och att Kontrakultur därigenom står i skuld till Malmö stad (KN-2019-5531). Förvaltningen bevakar även den granskning som ABF gör i förhållande det stöd som Kontrakultur har fått för sin studiecirkelverksamhet.

Inledningsvis föreslår förvaltningen:

- Att fortsatt eller kommande samarbete med verksamheten Kontrapunkt bör ske genom den ideella föreningen Kontrakultur eftersom Kontrakompaniet är en ekonomisk förening.
- Att nämnden inte betalar ut några medel (direkt eller indirekt) till Kontrakultur förrän föreningen inte längre står i skuld till Malmö stad.

I förhållande till överenskommelsen om idéburet offentligt partnerskap där verksamheten Kontrapunkt ingår som samverkande part föreslår förvaltningen

följande åtgärder för att verksamheten ska kunna fortsätta vara en del av partnerskapet:

- Att Kontrakultur redogör för vilka företrädare föreningen har inom de sammanhang som förvaltningen bedömer som relevanta för överenskommelsen inklusive föreningens styrelse och övriga förtroendeposter.
- Att Kontrakultur redogör för eventuellt andra aktörer inom Kontrapunkts organisation som direkt eller indirekt bidrar till Kontrakultur i förhållande till överenskommelsen.
- Att Kontrakultur skickar in de underlag som förvaltningen bedömer är relevanta för att säkerställa att Kontrakultur lever upp till Malmö stads regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor.
- Att företrädare från Kontrakultur på ett tydligt sätt tar avstånd från skenäktenskap.
- Att Kontrakultur eller Kontrakompaniet inte står under utredning av annan huvudman eller finansär.

När förvaltningen bedömer att samtliga åtgärder är åtgärdade kan samarbetet med Kontrakultur inom ramen för partnerskapet fortsätta.